

Posudek školiteleka
na diplomovou práci
Miroslavy Jahodové
Thomas Brussig und die Literatur der Wendezeit
Praha: FF UK, 2006, 154 s.

Popis, obsah a metodický postup práce: Tématem předložené diplomové práce je rozbor díla významného představitele první vlny tzv. Wendeliteratur Thomase Brussiga (*1965), rodáka z právě zaniklé NDR, který se diplomantka snažila zakomponovat do nového literárního vývoje po sjednocení obou německých států v roce 1990. Thomase Brussiga lze právem označit za prvního představitele nové epochy nově sjednocené německé literatury, významného navíc tím, že tematizuje nedávno minulou dobu z pozic „poražené“ části nové společenské jednotky. Jistě není bez zajímavosti, že právě představitelé či následovníci z východoněmecké části nyní společného spolkového území zaujímají v tzv. literatuře obratu významné místo. Diplomantka si byla této skutečnosti plně vědoma a pustila se do práce se záměrem představit tuto epochu v celé její možné šíři, aby Brussigovo dílo kulturně i literárně náležitě ukotvila. Jako vedoucí celé práce musím zodpovědně prohlásit, že se svého úkolu ujala s náležitou pečlivostí, o čem svědčí naše četné debaty nad jednotlivými částmi textu i její snaha dobrat se co nejširších vědomostí o pojednávaném tématu i vzhledem k určité obtížnosti v obstarávání sekundární literatury, která k pojednávanému tématu není ještě příliš bohatá.

Práce je členěna velmi přehledně do pěti základních kapitol. První (Literatur der Wendezeit, s. 4 - 23) a pátá (Die 80er Jahre in der DDR, s. 116 - 140) - neodpovídají přesně diplomantčinu vymezení, tak je označuji já pro určitou přehlednost posudku - se zabývají obecněji literaturou pojednávané epochy a reáliemi zaniklé NDR v osmdesátých letech 20. století. Jsou to kapitoly zdařilé: diplomantka se zabývá problematikou periodizace epochy, rolí bývalých autorů NDR v ní, vnitroněmeckými debatami po roce 1990 a (poněkud) deskriptivním přehledem literárního vývoje, jež dělí na období rané, ohraničené přibližně roky 1990 – 1996, a období pozdní a dokumentuje ho významnými díly, dělenými podle žánrů, k nimž velmi dobře řadí i média a literaturu dokumentačního charakteru včetně pamfletů i zveřejněných akt východoněmecké Stasi (s. 13 – 14). Pátá kapitola objasňuje pojem tzv. Honeckerovy éry, objasňuje východoněmecké reálie, potřebné k dokonalejšímu pochopení Brussigových textů. Velmi oceňuji zařazení podkapitol o roli Státní bezpečnosti v NDR (Stasi) a medializovaném konfindentství Christy Wolfové, který diplomantka konfrontuje s jejím vlastním textem o kontaktech se Stasi Was bleibt (1991).

Ústřední pasáží práce jsou tři kapitoly věnující se osobnosti Thomase Brussiga (Thomas Brussig, s. 24 – 29), především však analytická kapitola (Textanalyse und Interpretationen, s. 30 – 109) o Brussigových čtyřech románových textech – Wasserfarben, Helden wie wir, Am kürzeren Ende der Sonnenallee, Leben bis Männer. Postupuje v ní jednotně od výstavby literárního textu, přes konstelaci postav a jejich charakteristiky a problematiky tématu jednotlivých děl až k jejich stylu a jazyku (s. 53 – 109). V této části upozorňuji na diplomantčinu snahu co nejdůkladněji popsat a roztrždit vlivy, které na Brussiga působily a jsou pro jeho tvorbu typické. Týká se to hlavně využití berlínského a saského dialektu (toho pouze v posledním románu), používání neologismů a zanikajícího žargonu berlínské mládeže, problematice přezdivek i vlastních jmen, které mu slouží k jedinému cíli – pohrát si s jazykem, jeho prostřednictvím parodovat a karikovat dobu, kterou tematizuje.

Analytickou část uzavírá kapitola o významu prostoru a času v Brussigově díle (Die Bedeutung von Zeit und Raum in Brussigs Werk, s. 110 – 115). Jediným problémem v celé práci se mohou zdát četné citace, ale společnými silami jsme je zredukovali na akceptovatelné minimum, takže rozhodně nedegradují vlastní text na pouhý spojovací komentář. Práci uzavírá obsáhlý sedmistránkový závěr (Schlußbemerkung, s. 141 – 147) a téměř sedmistránkový seznam literatury (Literaturverzeichnis, s. 148 – 154). Neumím si vysvětlit, jak se stalo, že v práci chybí české shrnutí.

Hodnocení: Předložená diplomová práce je solidní monografií o nejnovější etapě německé literatury (v našich podmínkách zatím ojedinělá). Oceňuji samostatný metodologický postup, projevující se v provázanosti jednotlivých částí analytické kapitoly (každý oddíl má závěrečné stručné shrnutí) a podrobnou znalost sekundární literatury. Je nutno dodatečně dodat české resumé..

Jazyková stránka diplomové práce: Práce je napsána velmi slušnou němčinou, ke které nemám žádné zásadní připomínky.

Závěr: Diplomová práce Miroslavy Jahodové splňuje (až na chybějící české resumé) požadavky na diplomovou práci kladené, a proto ji – po dodání českého shrnutí - doporučuji k obhajobě.

V Praze 12.09.2006

